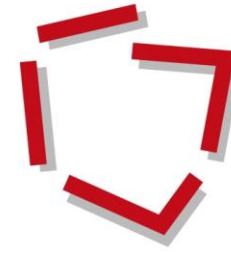

Nastroje społeczne w okresie kryzysu gospodarczego oraz sytuacjach nadzwyczajnych – przegląd badań polskich i zagranicznych

Patrycja Grebla – Tarasek
Biuro Związku Powiatów Polskich

30 czerwca 2020 r.

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Ośrodek
Interwencji
Kryzysowej
i Poradnictwa

Nastroje społeczne Polaków w kwietniu 2020 r.

- 91% Polaków obawia się, że w ciągu najbliższych miesięcy wzrośnie bezrobocie
- Zdaniem 70% Polaków bezrobocie wzrośnie w sposób znaczący, co może przełożyć się również na ich sytuację – obawa utraty pracy
- Przewidywania Polaków dotyczące gwałtownego wzrostu bezrobocia są jedne z najwyższych w Europie – Polska zajmuje pod tym względem 4 miejsce w Europie
- Ponad 67% Polaków spodziewa się pogorszenia sytuacji w swoim gospodarstwie domowym
- W kwietniu 2019 r. 21,1% Polaków spodziewało się pogorszenia sytuacji w swoim gospodarstwie domowym
- Ponad 80% Polaków spodziewa się pogorszenia sytuacji gospodarczej Polski
- W kwietniu 2019 r. 34,5% Polaków spodziewało się pogorszenia sytuacji gospodarczej Polski
- Aż 65% Polaków odczuwało silnie negatywne emocje – są smutni, pełni lęku i niepewności. Jedynie 8% ma pozytywne nastawienie

Badania: Agencja Open Research, Instytut Rozwoju Gospodarczego Szkoły Głównej Handlowej i Związku Przedsiębiorstw Finansowych

Ośrodek
Interwencji
Kryzysowej
i Poradnictwa

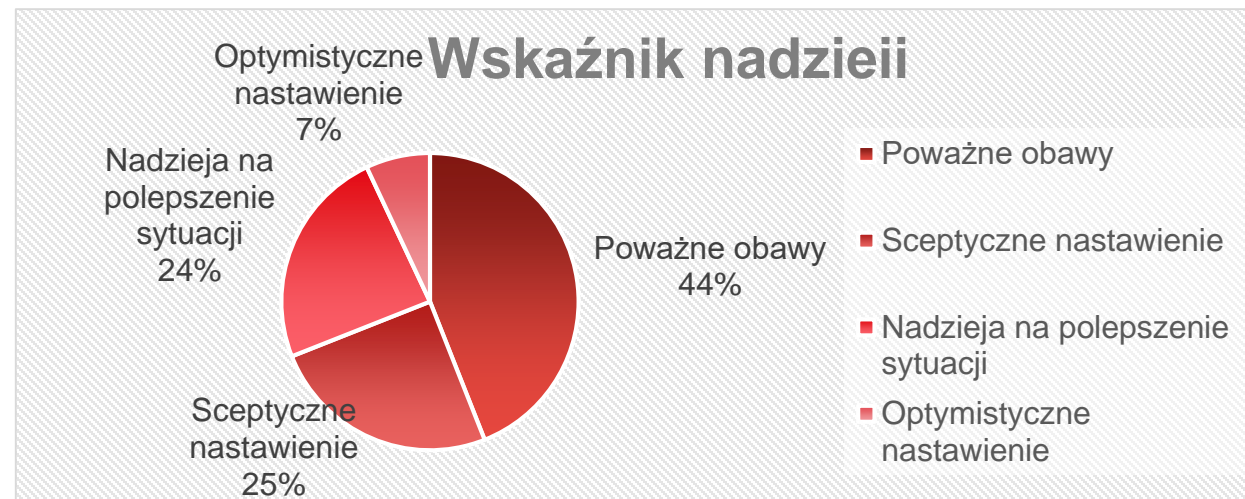

www.zpp.pl

Nie tylko Polska – badania nastrojów społecznych w Niemczech

- Najgłębszy od 1949 roku pesymizm – najcięższy w powojennej historii kraju kryzys
- Przekonanie, że wirus stanowi zagrożenie dla Niemiec - w marcu odsetek ten wynosił 63%, a w kwietniu już 77%
- Poczucie osobistego dotknięcia kryzysem dotyka ponad 90% Niemców
- 34% Niemców jest przekonanych, że epidemia wirusa COVID-19 spowoduje globalną katastrofę
- Obawę, że dojdzie do recesji gospodarczej wyraża ponad 70% Niemców, niemal tyle samo boi się bądź utraty zatrudnienia bądź zmniejszenia wysokości pensji
- Wskaźnik nadziei:

Odczuwalne i przewidywalne skutki kryzysu w 2008 r.

- 48% Polaków odczuło skutki światowego kryzysu finansowego i spowolnienia gospodarczego
- 52% osób spłacających kredyt mieszkaniowy odczuło wzrost raty kredytu
- 24% Polakom spadły dochody lub spadły możliwości zarobkowania
- 48% Polaków sądziło, że kryzys z 2008 r. będzie miał wpływ na sytuację ich rodzin, przy czym 23% już w czasie udzielania odpowiedzi odczuło skutki kryzysu
- 41% Polaków sądziło, że kryzysy odbije się na sytuacji w ich zakładzie pracy, a 24% odczuło już skutki kryzysu w swoim zakładzie pracy
- U 20% Polaków obniżono pensję, a 13% obniżono świadczenia pozapłacowe np. darmowe posiłki, dopłaty do wypoczynku, dopłaty do zajęć sportowych
- 93% Polaków uważało, że kryzys będzie miał wpływ na sytuację gospodarczą Polski – podobny odsetek jak w przypadku obecnej epidemii

Badanie: Centrum Badania Opinii Społecznej

Ośrodek
Interwencji
Kryzysowej
i Poradnictwa

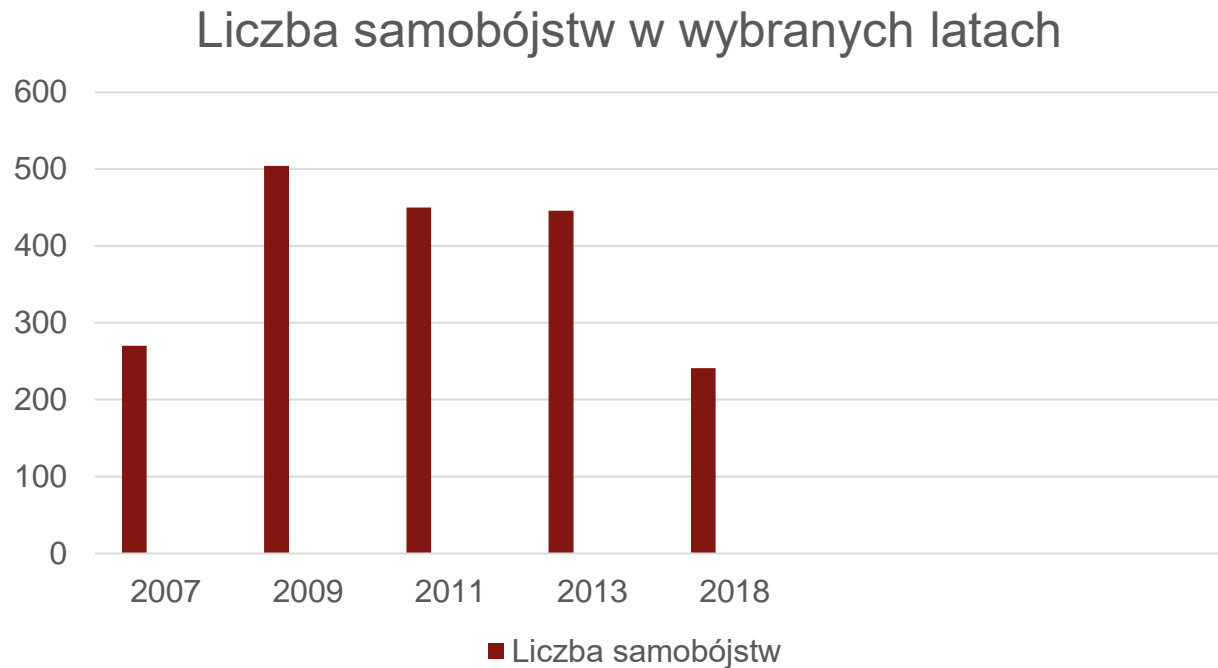

www.zpp.pl

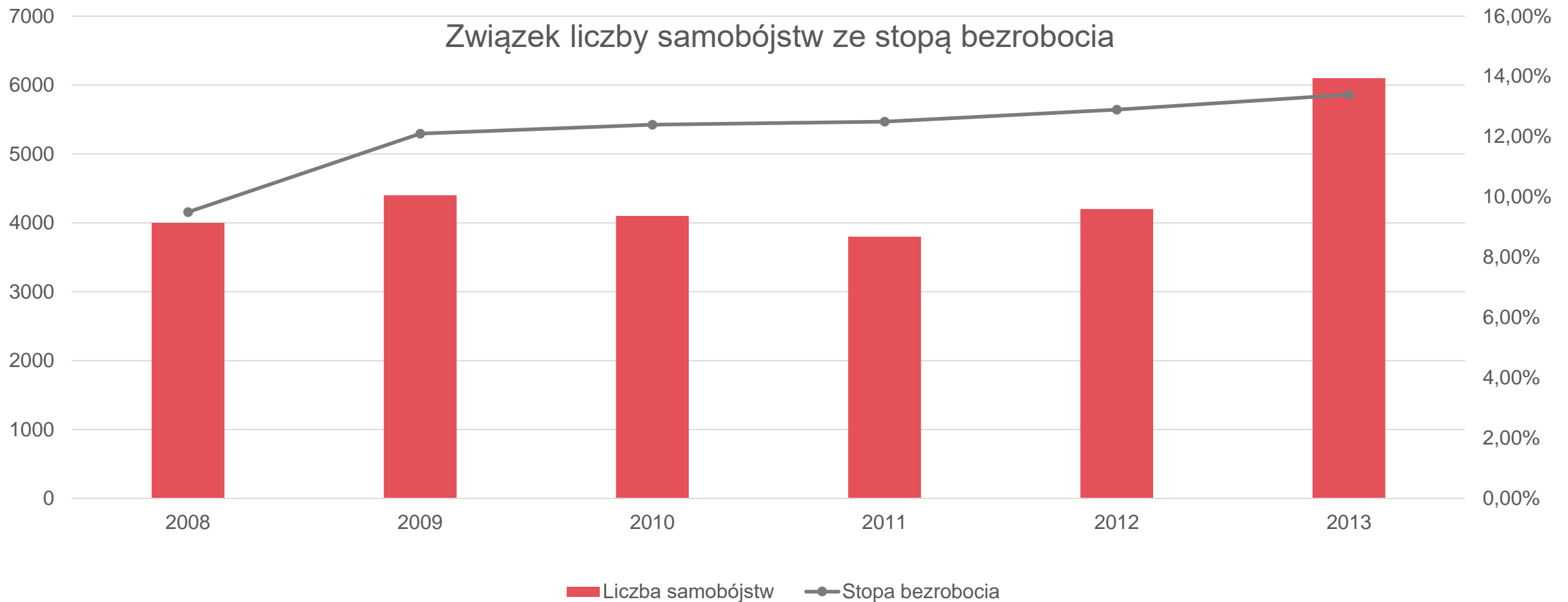

Wzrost liczby samobójstw

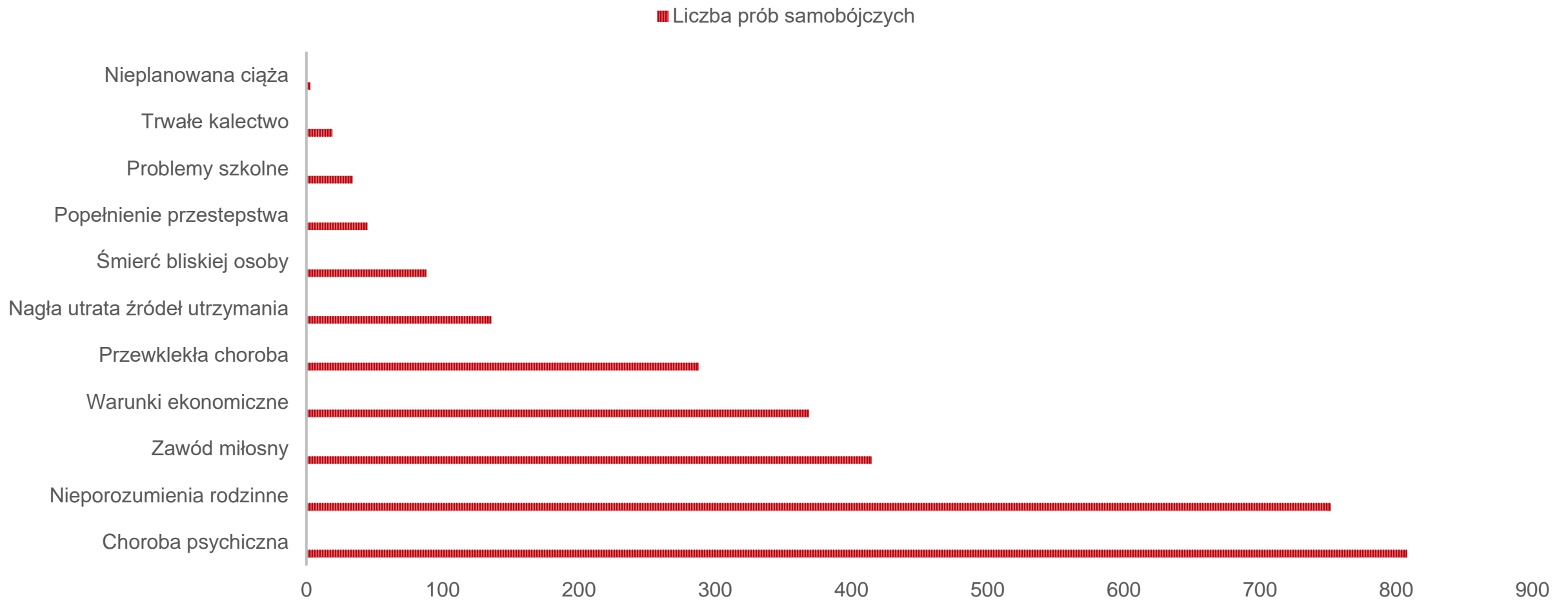
- 13 tysięcy osób w krajach Unii Europejskiej, Kanadzie i USA odebrało sobie życie na skutek kryzysu gospodarczego z 2008 r., oznacza to wzrost o **6,5%** w porównaniu do czasów sprzed kryzysu
- Liczba samobójstw w Polsce w wybranych latach

Przyczyny zamachów samobójczych

Przyczyny zamachów samobójczych

Środki na uspokojenie i nasenne

- W Polsce w kwietniu 2020 r. w porównaniu z grudniem 2019 r. o **200%** wzrosła sprzedaż suplementów diety mających działanie uspokajająco - wyciszające oraz herbatek na uspokojenie
- O **200%** wzrosła sprzedaż preparatów uspokajających i nasennych
- Znacząco wrosła również sprzedaż leków przeciwwirusowych, leków na przeziębienie, preparatów na odporność
- Nowe czynniki stresogenne:
 - ✓ stałe przebywanie z domownikami
 - ✓ stałe przebywanie w domu szczególnie podczas ładnej pogody
 - ✓ praca zdalna i zdalne nauczanie
 - ✓ zmiana stylu życia
 - ✓ brak możliwości spotkań towarzyskich
 - ✓ permanentna obawa przed zakażeniem
 - ✓ obawa przed brakiem żywności i środków higienicznych
 - ✓ obawa o zdrowie i życie bliskich

Wzrost sprzedaży leków antydepresyjnych

- Sprzedaż leków uspokajających i nasennych między 9 marca a 10 kwietnia wyniosła 4,5 miliona sztuk
- Oznacza to **24%** wzrost względem tego samego okresu 2019 r.
- Wzrósł też popyt na preparaty antydepresyjne ich sprzedaż zwiększyła się o **33 %** tj. do 2,8 mln sztuk
- Jeśli chodzi o leki przeciwpsychotyczne, Polacy kupili ich w sumie 1,6 mln sztuk, czyli o **24 %** więcej niż rok temu

Alkohol i narkotyki

- Zależność między sytuacją ekonomiczną a zdrowiem ludzi
- Przy pogarszającej się sytuacji ekonomicznej następuje wzrost liczby osób uzależnionych i to nie tylko od alkoholu, ale i leków, czy narkotyków
- Sięgnięcie po używki jest próbą ucieczki od przytłaczającej rzeczywistości i niemożności poradzenia sobie z problemami
- Myśl o sięgnięciu po używki zazwyczaj następuje na skutek długotrwałego stresu
- Alkohol sobie z nim jednak nie poradzi, a wywołany przez sytuacje stresowe alkoholizm należy leczyć, nie czekając na poprawę sytuacji życiowej, która mogłaby zmobilizować osobę uzależnioną do walki z nałogiem
- W 2009 r. w dobie kryzysu gospodarczego sprzedaż alkoholu w Europie wzrosła o **5%**, pomimo cięższej sytuacji ekonomicznej obywateli

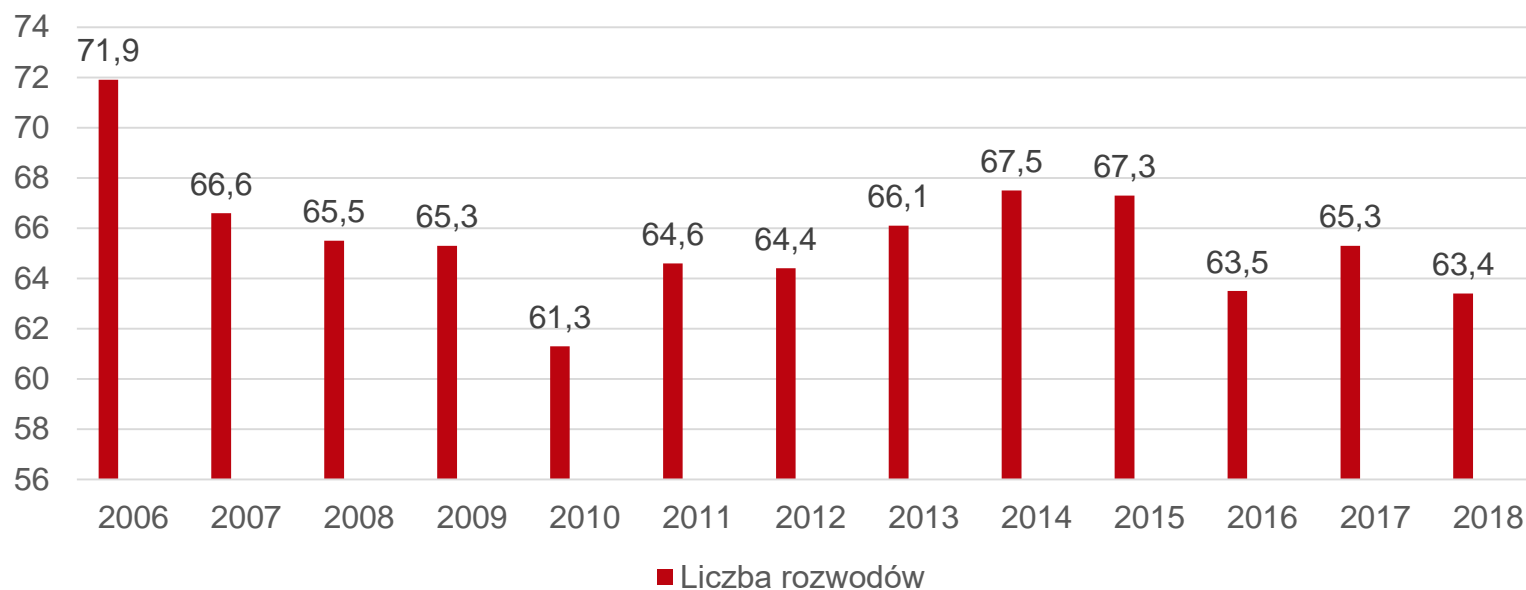
Osoby bezrobotne a kryzys gospodarczy

- Dane dotyczą liczby bezrobotnych w Unii Europejskiej w latach 2008-2010, czyli obejmujących wielki kryzys gospodarczy
- W 2010 roku bez pracy w UE było 22 mln 979 tys. ludzi, w roku 2008 liczba ta wynosiła 16 mln 559 tys. Czyli o 6 mln 420 tys. więcej tj. o **39%** więcej
- Bez pracy pozostawał **co dziesiąty mieszkaniec UE**
- W Polsce na skutek kryzysu pracę straciło **400 tysięcy** osób
- W Polsce stopa bezrobocia w marcu 2020 r. wynosiła 5,4%, w kwietniu 2020 r. 5,7% - bez pracy pozostawało 964,8 tysiąca osób
- W maju 2020 r. bezrobocie wyniosło **6,2%**
- Największy wzrost bezrobocia nastąpił w województwach: małopolskim, wielkopolskich, zachodniopomorskim, opolskim i lubuskim

Rozwody w kryzysie gospodarczym

- Kryzys finansowy wpływa łagodząco na kryzysy małżeńskie
- Element scalający to głównie sytuacja ekonomiczna i kredyty mieszkaniowe, które trudno podzielić

Przestępczość a kryzys gospodarczy

- W latach 2009 – 2011 w Polsce notowano wzrost przestępczości, będący wynikiem kryzysu gospodarczego
- W 2009 r. przestępczość w porównaniu z 2008 r. wzrosła o **2,7%** i były to głównie przestępstwa gospodarcze i narkotykowe
- W 2009 r. **30%** polskich przedsiębiorstw padło ofiarą co najmniej jednego przestępstwa gospodarczego
- Podczas epidemii COVID-19 wzrosła liczba następujących przestępstw: fałszywe zbiórki pieniędzy, wyłudzenie danych, nielegalna sprzedaż produktów, którym przypisywane są właściwości lecznicze
- Ponadto w dobie Koronawirusa ujawniły się szczególnie nieprzestrzeganie kwarantanny i hejt

Przestępczość drogowa

- W okresie izolacji spadek natężenia ruchu drogowego o nawet **50%**
- Wypadki drogowe – w marcu 2019 r. 2 079, w których zginęło 189 osób, a w marcu 2020 r. 1 423, w których zginęło 155 osób
- Jednak w kwietniu 2020 r. miało miejsce 611 wypadków drogowych, w których śmierć poniosło 91 osób, co oznacza, że w co **7** zdarzeniu ginął człowiek, w kwietniu 2019 r. wypadków było więcej, bo 1 511, zginęło 135 osób – w co **11** zdarzeniu ginął człowiek
- Wzrosła liczba osób, którym jest zatrzymywane prawo jazdy z powodu przekroczenia prędkości powyżej 50 km/h w terenie zabudowanym

Przemoc domowa

- Wiele dzieci oraz osób dorosłych utknęło przez pandemię Koronawirusa, w domu ze sprawcą przemocy
- Gwałtowny wzrost liczby zgłoszeń przypadków przemocy domowej
- O ponad 1000 **zmalala** liczba założonych Niebieskich Kart w marcu 2020 r. w porównaniu do marca 2019 r. (2019 r. – 6 373, 2020 r. – 5 307) – problemy ze zgłaszaniem, dostępność do instytucji pomocowych
- Policyjny Telefon Zaufania w marcu 2020 r. dzwonił o **50% częściej** niż zwykle

Dane: Statystyka Policji

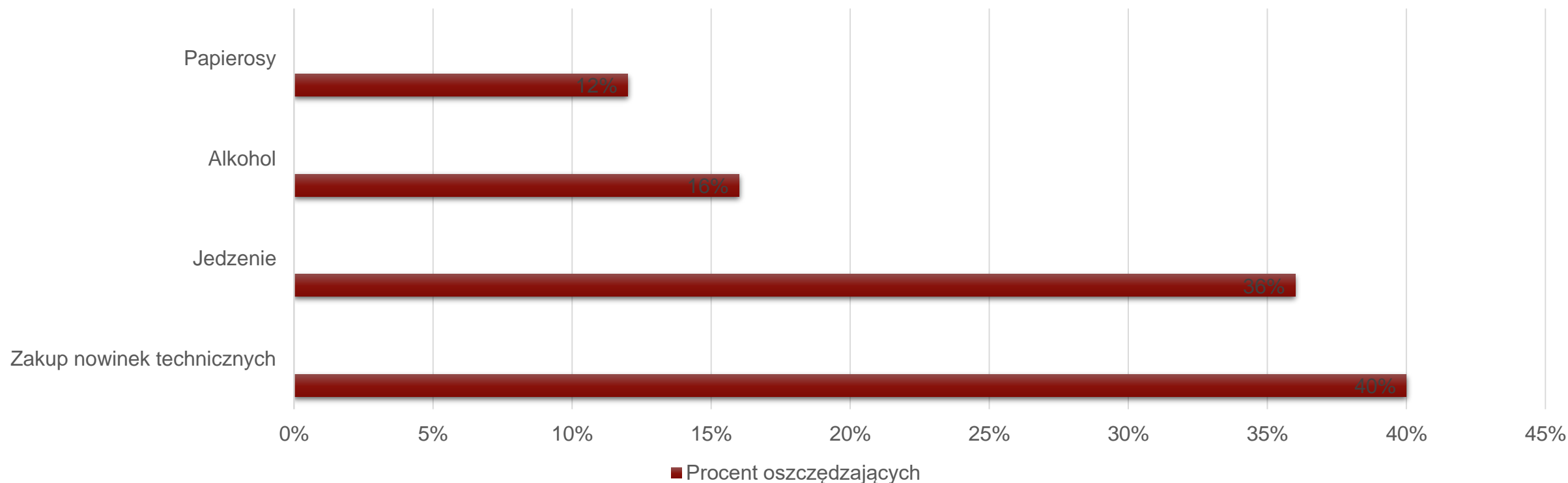
- Chiny – liczba próśb o pomoc do organizacji pozarządowych, w czasie obowiązkowej kwarantanny wzrosła aż **trzykrotnie**
- Aplikacja Avon Alert w ciągu kilku tygodni kwarantanny odnotowała **wzrost aktywności o 38%**

Dane: Fundacja Jingzhou, Avon Alert

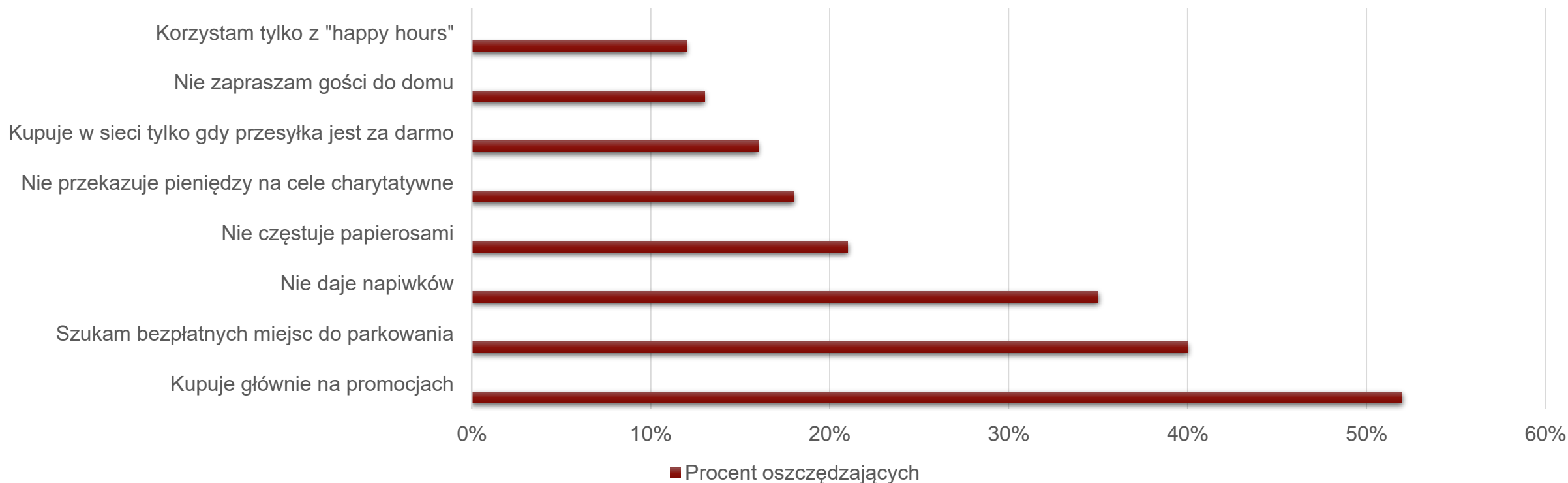
Kryzys gospodarczy a oszczędzanie pieniędzy

Na czym oszczędzamy podczas kryzysu?

Oszczędzanie pieniędzy na co dzień

Na czym na co dzień oszczędzają Polacy?

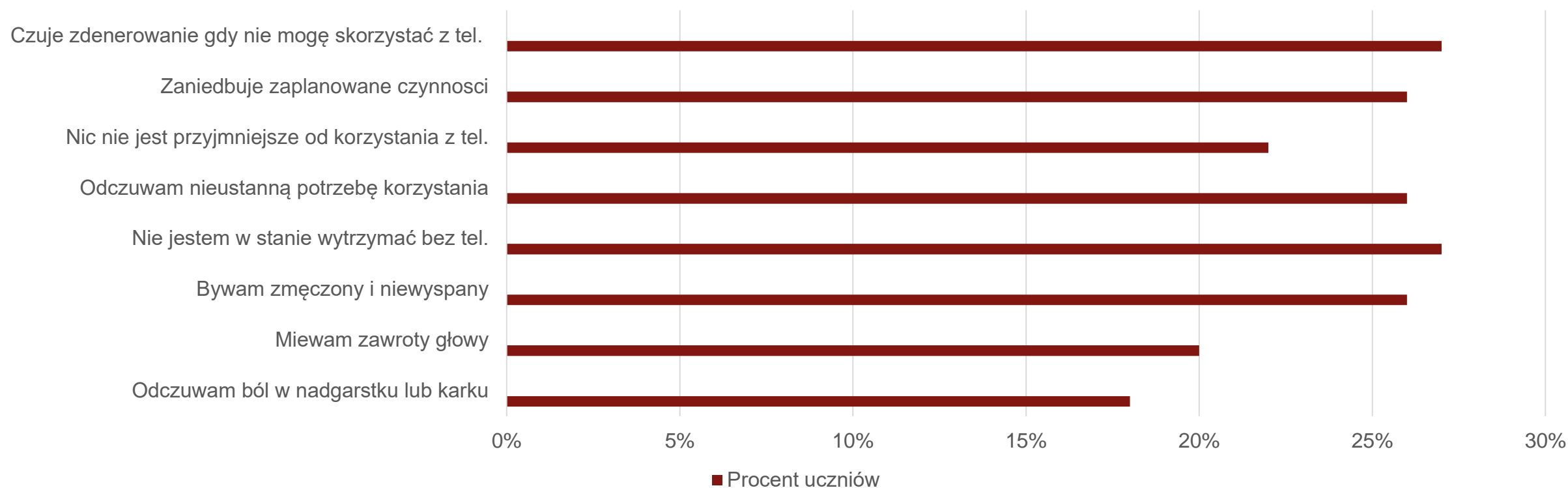
Nowe wyzwania

- Nauczanie zdalne - czy będzie miało wpływ na wzrost uzależnień od Internetu, komputera i smartfona? Niemal **100%** dzieci i młodzieży korzysta z komputera i Internetu
- Według badań **30%** nastolatków jest uzależnionych od Internetu – czy wskaźnik ten wzrośnie?
- Trudniejsza kontrola dzieci w sieci
- Wszechobecna nuda – szczególnie w dużych miast brak możliwości wyjścia na zewnątrz
- Utrudnione kontakty z rówieśnikami
- Wzrost cyberprzestępczości

Uzależnienie od smartfona

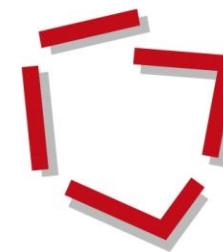
Wskaźniki uzależnienia

Dziękuję za uwagę

Patrycja Grebla – Tarasek
Biuro Związku Powiatów Polskich

30 czerwca 2020 r.

ZWIĄZEK
POWIATÓW
POLSKICH

Ośrodek
Interwencji
Kryzysowej
i Poradnictwa

